

S profesionálnou úctou k odkazom majstrov

MÁRIA KOVALČÍKOVÁ

MÁRIA BIDELNICOVÁ predstavuje ojedinelý umelecký zjav, osobitý príklad, ako sa v umeleckej tvorbe dajú sklbiť viaceré časové dimenzie. Týka sa to nielen obsahovej náplne obrazov, ale aj ich výtvorného stvárnenia. Hovorí sa, že protiklady sa priťahujú... V obrazoch M. Bidelnicovej sa nielen priťahujú, ale aj vzájomne potrebujú, dopĺňajú a najmä inšpirujú.

Reštaurovanie objaviteľské

Ako vyštudovaná reštaurátorka (na VŠVU v Bratislave) sa po promócií s nadšením pustila do reštaurovania starobylých gotických tabuľových oltárov, malieb z obdobia renesancie, baroka aj novodobejších. A nielen regionálnych pamiatok, ale aj svetovo známych umeleckých diel. Počas získavania skúseností v odbore objavila mnoho umeleckých skvos-

Mária Bidelnicová: *Relax*, 2012, kombinovaná technika, 90 x 70 cm

tov a identifikovala i nejedného zabudnutého autora. Známy je jej odborný reštaurátorský objav obrazu M. CARAVAGGIA *Dávid a Goliáš*, ktorý reštaurovala ešte v ateliéroch SNG. Napriek evidentne špecifickým caravaggiovským rukopisným črtám sa však dosiaľ pochybuje o jeho pravosti.

Reštaurovanie podnecujúce

Pri realizácii vedeckovýskumnej a praktickej reštaurátorskej činnosti začali M. Bidelnicová oslovovať nielen averzy, ale aj reverzy obrazov. Uchvátili ju staré štruktúry, dobová patina, ktorú spôsobila veľká časová odmlka. V nich objavila dôležitý umelecký potenciál. Prostredníctvom fotografického objektívu odhalila ich krásu a rytmiku, pohyb svetla a haptickú prítlačivosť aj štruktúrálno-reliefnu plasticitu a tvarovú fantastiku. Postupne skúmala i povrchy a štruktúry v prírode a všade okolo seba.

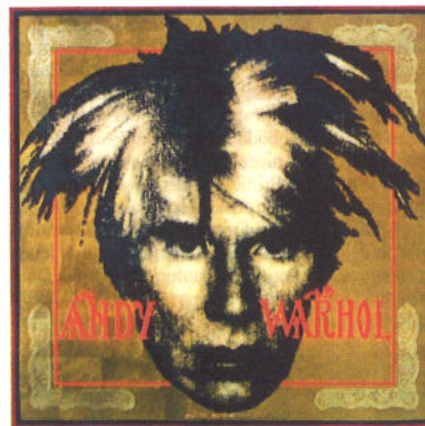
Mária Bidelnicová: *Marilyn Monroe*, počítačová grafika, 2013, 100 x 100 cm

Získané vedomosti z reštaurovania umeleckých diel, z reprodukovania významných umeleckých obrazov (napríklad V. VAN GOGH, P. GAUGUIN, C. MONET), zo slovenských známych kultúrnych a politických tvárí aj z fotografických záznamov (napríklad M. R. ŠTEFÁNIK, P. J. ŠAFÁRIK, E. ŠTUR, J. HOLÝ) zúročila v svojej voľnej umeleckej kreativite. Nedávno ju prezentovala na výstave *Relax* v Bratislavskej Umelke – budove Umeleckej besedy slovenskej. Uviedla na nej aj svoj nový obsažný výstavný katalóg za prítomnosti krstného otca publi-

kácie maestra PETRA DVORSKÉHO, moderátorky ALENKY HERIBANOVEJ, kurátorky výstavy ZUZANY NEUMANNOVEJ, svojho životného partnera umelca DANIELA BIDELNICU a mnohých hostí.

Od reštaurovania k vlastnej tvorbe

S pribúdaním nových technických možností sa rozšíril aj umelecký diapazón M. Bidelnicovej. Za-

Mária Bidelnicová: *Ikona, Andy Warhol*, kombinovaná technika, 2001, 100 x 100 cm

čala tvoriť série koláží inšpirovaných osobnosťami svetovej umeleckej scény. Kombináciou tlačných materiálov a ťahov štetca dosahuje zvláštny novinový efekt, čierno-biele striedanie konkrétnej tváre a maľovanej plochy. Pravidelnou rytmikou a multiplikáciou vzniká silný grafický a optický reflex s nádychem dynamickej vizuálnej interaktívnosti (*Spomienka na F. Hundertwassera, Pocta P. Gauguinovi*).

Postupne začala vnímať svoje umelecké smerovanie z pohľadu maliarky. Farebné zhluky listov, rastlín, rozličných predmetov zoskupovala v pravidelných rytmoch na celej ploche obrazov. Jedna kompozícia inšpirovala nasledujúcu, až napokon vzniklo množstvo farebne, opticky aj reliéfne pôsobivých kompozícií vytvárajúcich v konečnom výsledku viacfarebný orchester, kde štruktúry, predmety a farebné škvrny vzájomne komunikujú v určitej harmónii, súzvuku a pokojnej duchovnej kontemplácii. Niektorým obrazom vdýchla aj príchut' staromajstrovských figuratív-

Mária Bidelnicová: *Ikona, Mona Lisa*, koláž, 2019, 48 x 34 cm

ne riešených malieb. Reprodukovaním ženských postáv z obrazov SANDRA BOTTICELLIHO či LEONARDA DA VINCI vytvorila novodobú dekoratívnu kompozíciu s nápadným opartovým vyžarovaním. Obraz v obraze vyvoláva v pozorovateľovi fantazijný prienik do minulosti, ale takisto do budúcnosti, no pritom ostáva svojou výrazovosťou pevne ukotvený v súčasnosti. Nadčasový obľúk najdôslednejšie uplatnila v portrétoch *A. Warhola* a *M. Monroe*. Prostredníctvom počítačových koláží situuje tváre známych osobností do centra obrazu a dáva vyniknúť ich špecifickému výrazu. Portrét podfarbuje jednotne ladeným pozadím, zväčša zlatou farbou, aby zdôraznila dômyselnú kompozičnú a farebnú koncepciu starobylej ikonovej maľby, čím vtípane poukazuje na význam a vyžarovanie súčasných novodobých ikon, zobrazených v ústredí kompozície. V sérii zlatých, strieborných, modrých, štruktúrálne aj reliéfne riešených obrazov uplatnila vlastné duchovné čítanie, dotyk s vesmírnym univerzom a vnútorným osobným relaxom. Objaví sa aj mystická podoba kontemplatívneho križa, resp. do križa komponovaných štvorcových obrazov, ktoré oživuje precízne vytvorená plastická štruktúra, krehký abstraktný odtlačok alebo plynulý ťah štetca. *Relax* Márie Bidelnicovej podvedome ponúka ešte ďalšie nekonečné riešenia a podoby, podnecuje k meditácii, inšpiruje a necháva otvorené horizonty do nových obsahových priestorov a neprebádaných svetov.

Foto: autorka a M. B.